Prima instanță: Judecătoria Ungheni (judecător R.Costru)
Dosarul nr.2a-959/2024 (nr. 2-23126788-03-2a-21082024)

**CURTEA DE APEL NORD**
**Colegiul Civil și de contencios administrativ**
**D E C I Z I E**

**13 mai 2025** **mun. Bălți**

Completul de judecată în componența:
**Președintele ședinței, judecător:** **Elena Grumeza**
**Judecătorii:** **Natalia Costaș, Ivan Parii**
**Grefier:** **Cristina Țurcanu**

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de avocatul Vasile Lupu în interesele lui Capațîna Nicolai,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ursu Andrei către Căpătînă Nicolai privind încasarea prejudiciului cauzat în urma infracțiunii,

împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni, din 10 ianuarie 2024,-

**constată:**

**Pretențiile reclamantului:**

La 01.09.2023 Ursu Andrei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Capațîna Nicolai privind încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 11.07.2021, în jurul orei 20.30, Căpățînă Nicolai, aflîndu-se pe stradă în *****, acționînd intenționat, demonstrînd o lipsă evidentă de respect față de societate și normele etice general acceptate, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței și aplicarea violenței, printr-o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice, i-a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea corpului și în regiunea capului, cauzîndu-i fractura osului humeral stîng, fără deplasarea fragmentelor, plaga cotului stîng, echimoză pe față, leziuni, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 202112D0191 din 07.09.2021, provoacă dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Menționează reclamantul că prin acțiunile sale întenționate pârâtul a comis un act de huliganism, adică actiuni intenționate care au încălcat grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și de amenințare cu aplicarea unei

asemenea violențe, care prin conținutul său se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, ceea ce constituie o infractiune prevăzută de art.287 al.1 și art.152 alin1 Cod penal, adică vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață, care nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății.

Susține că la 13.12.2021 Capațîna Nicolai a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 al.1 și 152 al.2 Cod Penal al R.Moldova.

La 09.11.2022 de către apărătorul Vasile Lupu și învinuitul Capațîna Nicolai, în cadrul acțiunii de informare despre finisarea urmăririi penale și prezentarea materialelor de urmărire penale , a fost depusă o cerere prin care a solicitat să fie încetată urmărirea penală în temeiul Legii privind amnistia.

Prin ordonanța de încetare a urmăririi penale din 09.11.2022, procurorul adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii Nisporeni Grigorii Ciochină a dispus încetarea urmăririi penale în privința lui Căpățîna Nicolai, a.n.*****, domiciliat ***** în temeiul Legii nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Reclamantul menționează că după cele întimplate mereu are dureri de cap, a fost acostat de pârât jignitor fără nici un motiv, a fost internat în spital, unde a primit mai mult timp tratament, în acea perioadă nu a putut munci, are frustrări, pârâtul continuă să-l amenințe, din frica de pârât mai mult stă la fiul său în altă localitate cu traiul , iar vecinii adesea îl râd de cele întimplate.

Este incontestabil faptul, că în urma infractiunii comise de Căpățîna Nicolai, i-au fost cauzate prejudicii morale, manifestate prin anxietate, apariția fricii, pierderea încrederii de sine și echilibrul emotional, prin suportarea prejudiciului moral. Durerea suportată, spitalizarea, amintirea acelei zile, au fost neplăcute și i-au creat stări emoționale de descurajare și stres. Toate suferințele suportate de el, ca partea vătămată sunt lezarea sănătății, intensitatea durerilor psihice, frica și destabilizarea confortului vieții.

Deși pârâtul a fost eliberat de răspundere penală pentru fapta incriminată, consideră că acesta urmează să poarte răspundere materială. Drept urmare, consideră că are dreptul la depăgubiri pentru prejudiciul moral creat de acțiunile ilegale ale pârâtului, evaluând dauna morală în sumă de 35000 lei.

Solicită Ursu Andrei încasarea de la Capațîna Nicolai a prejudiciului moral în sumă de 35 000 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 6000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 05.09.2023 cererea de chemare în judecată a fost primită spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

**Poziția primei instanțe:**

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 10.01.2024 acțiunea ciivlă s-a admis. S-a încasat de la Capațîna Nicolai în beneficiul lui Ursu Andrei despăgubiri morale în sumă de 35 000 lei, cheltuieli judiciare pentru asistența juridică 6 000 lei, în total 41000 lei. S-a încasat de la Căpățîna Nicolai în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1230 lei.

**Solicitarea apelantului:**

La 15.01.2024 avocatul Lupu Vasile în interesele lui Capațîna Nicolai a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 10.01.2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

**Argumentele părților:**

În susținerea cererii de apel s-a invocat că acțiunea civilă în mod ilegal a fost examinată în conformitate cu prevederile art.276/2 alin.1 CPC, ca cerere cu valoare redusă, însă norma respectivă prevede că procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere și al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, precum şi în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale. În speță, litigiul este unul nepatrimonial privind încasarea prejudiciului moral.

Totodată, apelantul nu a primit copia acțiuni civile, nu a cunoscut despre litigiul inițiat de Ursu Andrei. De asemenea apelantul nu este de acord cu cheltuielile de asistență juridică dispuse spre încasare, considerându-le exagerate, neîntrunind calitatea de reale, necesare și rezonabile. Intimatul nu a fost asistat în cadrul urmăririi penale de avocatul Nastas Tatiana și careva probe că dânsa a prestat servicii de asistență juridică lipsesc.

Neparticipând la examinarea cauzei apelantul nu a avut posibilitatea de a obiecta împotriva cerințelor înaintate în cerere și a aduce careva contraargumente cu suport probatoriu, adică i s-a încălcat dreptul la un process judiciar echitabil.

**Acte de procedură:**

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31.07.2024 s-a dispus transmiterea cauzei civile pentru examinare după competență Curții de Apel Bălți, în temeiul Legii nr.135 din 13.06.2024 (revizuirea hărții judiciare).

**Declarațiile părților în ședința de judecată:**

În ședința de judecată reprezentantul apelantului Capațîna Nicolai, avocatul Lupu Vasile a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii cu tremiterea cauzei la rejudecare.

Intimatul Ursu Andrei, legal citat, în ședință nu s-a prezentat și n-a comunicat instanței motivele neprezenței.

Potrivit art.379 alin.2 CPC, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

**Aprecierea instanței de apel:**

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a admite apelul, din considerentele ce urmează.

Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 10.01.2024, iar apelul a fost declarat la 15.01.2024, ceea ce confirmă respectarea termenului de contestare a hotărârii.

Potrivit art.385 lit.d) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: d) să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin. (1) lit. b).

Conform art.386 alin.1 lit.d) CPC, (1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Articolul 387 CPC statuiază că se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Potrivit art.388 CPC, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă:

a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal;

b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i sa comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului;

d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces;

f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre;

g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată;

h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural;

i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale.

(2) Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.

La caz, completul de judecată constată că prima instanță a încălcat procedura de examinare a cauzei civile.

Actele cauzei certifică faptul, că la 01.09.2023 Ursu Andrei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Capațîna Nicolai, solicitând încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în sumă de 35 000 lei și a cheltuielilor judiciare în sumă de 6000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 05.09.2023 cererea de chemare în judecată a fost primită spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 10.01.2024 acțiunea civilă s-a admis. S-a încasat de la Capațîna Nicolai în beneficiul lui Ursu Andrei despăgubiri morale în sumă de 35 000 lei, cheltuieli judiciare pentru asistența juridică 6 000 lei, în total 41000 lei. S-a încasat de la Capățîna Nicolai în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1230 lei.

La 15.01.2024 avocatul Lupu Vasile în interesele lui Capațîna Nicolai a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 10.01.2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31.07.2024 s-a dispus transmiterea cauzei civile pentru examinare după competență Curții de Apel Bălți, în temeiul Legii nr.135 din 13.06.2024 (revizuirea hărții judiciare).

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Colegiul civil și de contencios administrativ concretizează că în speță obiectul juridic litigios constituie încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

Potrivit art. 9 alin.1,2 lit.f) Cod civil, (1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

(2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Articolul 16 alin.1 lit.g) Cod civil prevede că (1) Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

În conformitate cu dispozițiile art.19 alin.1,3 Cod civil,

(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

(3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art. 21 Cod civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Conform art.2036 alin.1, 2 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Completul de judecată constată că prima instanță a examinat prezentul litigiu în procedura cererilor cu valoare redusă, procedură reglementată de dispozițiile art. $276^2$-$276^4$ CPC.

Instanța de apel notează că, întru examinarea și soluționarea cu celeritate a unor categorii de cauze, legiuitorul a introdus procedura în cazul cererilor cu valoare redusă. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă reprezintă un mijloc procesual, care reprezintă o alternativă la procedura de drept comun pentru soluționarea cu celeritate a litigiilor patrimoniale, atunci când valoarea obiectului acestora nu depășește o anumită sumă de bani fixată de către legiuitor și nu vizează materiile exceptate de lege. Această procedură, în principiu, este o procedură scrisă în cazurile prevăzute de lege, atunci când nu sunt necesare dezbateri publice.

Din momentul introducerii cererii de chemare în judecată judecătorul apreciază dacă cererea corespunde cerințelor procedurii cererilor cu valoare redusă și dispune examinarea acesteia în procedura respectivă.

Astfel art.$276^2$ alin.1,2 CPC statuiază că

(1) Dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

(2) Procedura reglementată de prezentul capitol **nu se aplică** în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere și al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, precum şi **în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale**.

Instanța de apel denotă faptul că, deși prima instanță a făcut trimitere la dispozițiile alineatului 2 al art.$276^2$ CPC, care expres statuiază că procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale, eronat a examinat cauza civilă în procedura cererilor cu valoare redusă.

Având în vedere că s-a constatat într-o manieră certă încălcarea normelor de drept procedural, cauza fiind examinată cu încălcarea procedurii, faptul dat condiţionează casarea integrală a hotărârii, deoarece omisiunea nu poate fi corectată de către instanța de apel la examinarea cauzei în ordine de apel, în consecinţă, completul de judecată conchide de a admite apelul declarat de avocatul Vasile Lupu în interesele lui Capațîna Nicolai, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Ungheni din 10.01.2024 cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.d) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil și de contencios administrativ, -

**decide:**

Admite apelul declarat de avocatul Vasile Lupu în interesele lui Capațîna Nicolai.

Casează hotărârii Judecătoriei Ungheni din 10 ianuarie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ursu Andrei către Căpătînă Nicolai privind încasarea prejudiciului cauzat în urma infracțiunii penale, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu de supune nici unei căi de atac.

**Preşedintele ședinței, judecător** **Elena Grumeza**

**Judecătorii** **Natalia Costaș** **Ivan Parii**